

Oslo, 28. januar 2015

Klima- og miljøminister Tine Sundtoft
Klima- og miljødepartementet
postmottak@kld.dep.no

NORGES KLIMAMÅL FOR 2030 – NATURVERNFORBUNDETS KRAV

1. Norge må bidra med store utslippskutt både nasjonalt og internasjonalt

Regjeringens mål for utslippskutt i Norge fram til 2030 må være ambisiøst og i tråd med oppdatert kunnskap fra FNs klimapanel om hvor store utslippskutt som er nødvendig. Målet må også gi et rettferdig norsk bidrag til den globale klimadugnaden samt sette Norge på en ny kurs bort fra den store bruken og avhengigheten av fossil energi. I tillegg må Norge, som et av verdens rikeste land, bidra med ressurser internasjonalt som gir utslippskutt.

Derfor må vi ha to mål i klimapolitikken. Ett mål som sier hva de norske utslippene maksimalt skal være, og ett mål som definerer Norges bidrag internasjonalt.

2. Nasjonalt klimamål

Naturvernforbundet mener Norge må sette seg et mål om 80 prosent reduksjon i klimagassutslipp innen 2030, sammenliknet med 1990-nivå. Dette målet baserer seg på en utvikling som gir stor sannsynlighet for å nå 2-gradersmålet¹, og at innsatsen fordeles mellom land på en rettferdig måte.²

Dette innebærer at utslipp fra Norge må være maksimalt 10 millioner tonn CO₂-ekvivalenter (CO_{2e}) i 2030. Videre mener Naturvernforbundet at det bør lages karbonbudsjetter for hvor mye vi kan slippe ut i femårsperioder. Dette for å kunne kontrollere at vi er på rett vei til å nå målet, og det vil kunne fungere som en slags handlingsregel for klimaet.

For 2020–2025 vil det bety et budsjett på 172,5 millioner tonn CO_{2e}, mens det for 2026–2030 betyr 85 millioner tonn CO_{2e}. Regjeringen må hvert år rapportere hvordan Norge ligger an med å innfri karbonbudsjettet, for å kunne justere kursen dersom vi ser at vi ligger dårligere an enn vi burde.

Målet for innenlandske utslipp må fordeles på alle sektorer og tallfestes, på samme måte som sektormålene i Klimameldingen fra 2007.

Naturvernforbundet vil understreke at Norges gjeldende mål for utslipp innenlands i 2020 ikke er ambisiøst nok. Utslippskutt tidlig i tidsperioden har større effekt for klimaet enn utslippskutt seint.

2.1. Kvotepiktig sektor

EU-kommisjonen har beregnet et kvoteoverskudd på 2,6 milliarder kvoter i 2020 og 2,1 milliarder i 2028 uten nye tiltak for å begrense overskuddet.³ Dette overskuddet har først og fremst oppstått som følge av finanskrisen. EUs kvotesystem gir i dag ikke store nok kutt, verken i EU eller i Norge. Kjøp av kvoter fra EU ETS vil kunne betegnes som såkalt «hot air» hvor utslippsreduksjonen ikke representerer varige reduksjoner.

¹ «Strong 2-degree pathway» hos [GDR 2015](#) og [Höhne et. al. 2013](#)

² Utslipp per person, historisk ansvar og kapasitet legges til grunn i tråd med Cancun-avtalen.

³ EU Kommisjonen 2014. [IMPACT ASSESSMENT \(SWD\(2014\) 17\)](#)

Klimaforlikets mål om kutt i Norske utslipp på 15–17 millioner tonn innen 2020 skiller ikke på kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor. Det er heller ikke slik at kvotepliktig sektors kjøp av kvoter fra EUs kvotesystem (EU ETS) inkluderes i dette målet i dag.

Naturvernforbundet mener dette er en god innretning som må videreføres i klimamålet fram mot 2030. Det er flere grunner til dette:

- EU ETS har hatt liten innvirkning på investeringer i kvotepliktig sektor i Norge og ventes heller ikke å ha særlig innvirkning framover⁴
- Overskuddet av kvoter i EU ETS er stort
- Gjennom tiltak i Norge har vi muligheten til å utvikle grønn industri i Norge

Ulike EU-land har ulike løsninger for hvordan de behandler koblingen mellom nasjonale mål og EU ETS. Den modellen vi har mest tro på, er den tyske modellen, senest stadfestet i Klimahandlingsplanen fra 3. desember 2014.⁵ Her settes utslippsmål for alle sektorer, også kvotepliktige sektorer (ut over kvoteplikten). Dette begrunnes med flere forhold: signaleffekten av kutt i Tyskland, muligheter for teknologiutvikling og økte bidrag for å innfri EUs klimamål.

En slik tilnærming vil være en videreføring av eksisterende klimamål for utslipp i Norge.

2.2. Bruk av Clean Development Mechanism (CDM)

Naturvernforbundet mener Norge ikke bør kreve utslippsrettigheter i retur for å finansiere utslippskutt i andre land. Å kreve dette ville betydd at norske kvotekjøp ikke reduserer globale utslipp, men at de i beste fall nøytraliserer norske utslipp.

Det er knyttet stor usikkerhet rundt CDM framover. Blant annet innebærer EUs klimamål for 2030 at det ikke skal kjøpes kvoter gjennom CDM etter 2020.

Naturvernforbundet mener Norge ikke må inkludere kjøp av kvoter gjennom CDM eller andre fleksible mekanismer i sitt nasjonale klimamål. Samtidig er det mange gode klimaprojekter som er godkjent av CDM-styret. CDM kan på den måten være en kilde til støtte av prosjekter i sør, forutsatt at dette ikke brukes til å oppfylle vårt nasjonale klimamål, og at Norges retningslinjer for kjøp av klimakvoter videreføres og styrkes.

3. **Konkrete tiltak for utslippskutt i Norge**

Det må gjennomføres utslippsreducerende tiltak i alle sektorer. Det er helt nødvendig med drastiske tiltak i petroleums- og transportsektoren. Vi forventer at skatte- og avgiftssystemet brukes aktivt for å øke prisen på utslipp av klimagasser og stimulere energieffektive og klimavennlige løsninger i alle sektorer.

Miljødirektoratets rapport «Kunnskapsgrunnlag for lavutslippsutvikling» fra 2014 viser at vi på ingen måte mangler tiltak som kan og må settes i gang, for at Norge skal greie å redusere sine klimagassutslipp markant. Det er viktig at alle utslippsreducerende tiltak vurderes med tanke på virkningen for globale utslipp. Det betyr blant annet at bruk av importert biodrivstoff ikke kan betraktes som noe som gir null utslipp. Og det forsterker også behovet for å trappe ned det høye utvinningstempoet på norsk sokkel. Norge må ikke åpne nye områder for olje- og gassvirksomhet eller tildele nye lisenser, og det må lages en forpliktende plan for nedtrapping. Det vil bidra til utslippsreduksjoner nasjonalt og internasjonalt.

Av Miljødirektoratets belyste tiltak vil vi for transportsektoren særlig framheve behovet for et mål for redusert personbilbruk. Vi har i dag et mål om nullvekst i storbyområdene, men dette er ikke tilstrekkelig for å hindre at store deler av de positive klimaeffektene fra teknologiske tiltak nulles ut som følge av trafikkvekst. Miljødirektoratets tabell 4-10 viser at en reduksjon i personbilbruken på 20 prosent kan gi en utslippsreduksjon på

⁴ Miljødirektoratet 2014. [Konsekvenser av lave kvotepriser i EU ETS](#)

⁵ BMUB 2014. [Aktionsprogramm Klimaschutz 2020](#)

2,5 millioner tonn CO_{2e} i 2030, og dette bør adopteres som et nasjonalt mål. Et reduksjonsmål for flytrafikk i og til/fra Norge bør også innføres, som demmer opp for den kraftige veksten blant annet i utenlandstrafikken. Vi trenger også et ambisiøst mål for godstransporten. Tabell 4-11 viser at å overføre 40 prosent av godstransporten fra veg til bane vil redusere klimagassutslippene med nesten 1 million tonn CO_{2e} i 2030. En praktisk konsekvens må bli at investeringen vris bort fra kapasitetsøkende veg- og flyplassutvidelser og over på satsing på kollektivtransport og sykkel, i kombinasjon med sterke statlige insentiver som sikrer at kommunene fører en arealpolitikk som begrenser transportomfanget og styrker kollektivtransport og sykkel og samtidig tar i bruk restriktive virkemidler mot biltrafikken.

Forbudet mot oppvarming med fossil olje må på plass så snart som mulig og byggsektoren bør bli helt fossilfri allerede i 2020. I tillegg er det et enormt potensial for energieffektivisering i byggsektoren og industrien. I byggsektoren bør energiforbruket halveres fra dagens 80 TWh til 40 TWh i 2040. Med en lineær reduksjon vil det bety energiforbruk i byggsektoren på litt over 50 TWh i 2030. Fornybarandelen må økes betydelig fra målet i 2020 om 67,5 prosent. Målet må primært nås gjennom energieffektivisering og utfasing av fossil energibruk.

4. Internasjonale klimatiltak

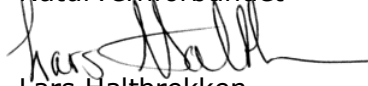
Et viktig norsk bidrag til utslippsreduksjoner internasjonalt er å trappe ned på eksporten av klimagassutslipp gjennom olje og gass.⁶

Naturvernforbundet mener det er viktig og riktig at Norge støtter klimatiltak i sør. Vi mener derimot at slik støtte ikke bør forutsette retten til utslippsrettigheter i retur. Derfor bør Norge, på samme måte som EU, ikke basere seg på kjøp av CDM-kreditter i perioden etter 2020.

Naturvernforbundet har følgende krav til norsk innsats i utlandet:

- Norge bør bidra med 1 prosent av inntektene til det grønne klimafondet fra og med 2016. Dette vil bety et bidrag på 7 milliarder kroner per år, et bidrag som i sin helhet bør komme i tillegg til eksisterende bistandsbudsjett. Et slikt bidrag er omtrent i tråd med Sveriges bidrag på 4 milliarder svenske kroner, justert for forskjell i BNP per innbygger. Bidraget må ytterligere oppjusteres etter 2020.
- Oljefondet bør trekke seg ut av alle fossile selskaper og selskaper som driver ødeleggende virksomhet i regnskogen.
- Oljefondet bør i stor skala investere i fornybar energi, energieffektivisering og infrastruktur knyttet til dette.
- Klima- og skogsatsingen bør økes fram til 2030, til om lag 6 milliarder kroner. Naturvernforbundet mener dette er viktig, da satsingen gir viktige resultater for klima, utvikling og andre miljøutfordringer, som tap av naturmangfold. Klima- og skogsatsingen må være et tillegg til Norges øvrige utslippsmål, og ikke inkluderes i et system for kvotehandling.
- Norges støtte til energiprosjekter i sør (Energy+, Ren Energi, NorFund) må sikre både kortsiktige og langsiktige utslippsreduksjoner, sørge for energitilgang til de aller fattigste og ikke gå på bekostning av verdifull natur.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Lars Haltbrekken
leder

⁶ Se blant annet: [SSB 2013 - Climate policies in a fossil fuel producing country](#) og [SSB 2013 Norsk olje- og gassproduksjon - Effekter på globale CO₂-utslipp og energisituasjonen i lavinntektsland](#)